

Plast Teknologi

Udvalgt sektion

Arbejds miljø

Arbejds miljøloven – ledelse – ansattes pligter

Lov om arbejdsmiljø har til formål at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø og at give grundlag for, at virksomhederne selv kan løse sikkerheds-mæssige og sundhedsmæssige spørgsmål med vejledning fra arbejdsmarkedets organisationer og med vejledning og kontrol fra Arbejdstilsynet. Loven omfatter 16 kapitler, der ud over de almindelige pligter bl.a. omhandler:

- Arbejdets udførelse
- Arbejdsstedets indretning
- Tekniske hjælpemidler
- Stoffer og materialer
- Unge under 18 år

I henhold til denne lov er det arbejdsgiverens pligt at sørge for, at arbejdsforholdene er fuldt forsvarlige. Arbejdsgiveren skal bl.a. sørge for, at medarbejderne får tilstrækkelig instruktion og oplæring, så de kan udføre arbejdet sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt forsvarligt. Arbejdsledere skal medvirke til at skabe forsvarlige forhold på det område, de leder. Også alle ansatte har pligter; de skal bl.a. sørge for:

- at følge de regler for arbejdet, der er givet,
- at gøre opmærksom på fejl og mangler,
- at genetablere sikkerhedsforanstaltninger, som midlertidigt har været fjernet fx ved reparationer.

Det er vigtigt, at alle samarbejder om at opnå et godt arbejdsmiljø. I virksomheder med fem eller flere ansatte skal der oprettes sikkerhedsgrupper bestående af arbejdslederen for en afdeling og en sikkerhedsrepræsentant valgt af og blandt de ansatte. I virksomheder med tyve eller flere ansatte skal der etableres et sikkerhedsudvalg, der skal være sammensat af virksomhedens leder eller dennes repræsentant og sikkerhedsgruppernes medlemmer eller udvalgte repræsentanter for dem.

Sikkerhedsudvalget skal bl.a. rådgive om, planlægge og lede sikkerhedsarbejdet i virksomheden.

Medlemmer af sikkerhedsgrupperne skal have en særlig arbejdsmiljøuddannelse, der omfatter fem moduler og varer i alt 37 timer. Enhver ansat bør kende sikkerhedsgruppen i sin afdeling og medvirke til, at arbejdet i afdelingen udføres fuldt forsvarligt.

Unge under 18 år må ikke udføre arbejde, der kan være farligt for dem, og der er bl.a. begrænsninger i, hvilke maskiner og hvilke kemiske stoffer børn og unge må bruge. De fleste af forbudene gælder ikke for elever under erhvervsuddannelse; men plastmagerelver må ikke udføre fysisk arbejde med for stor belastning, og de må ikke køre certifikat-krævende truck.

Ansatte, der er gravide eller ammende, skal beskyttes mod farer, som for dem er særligt alvorlige. Arbejdstilsynet har udgivet en anvisning med en detaljeret beskrivelse af, hvilke forhold der især har betydning, og den skal virksomheden bruge. I plastvirksomheder er det især hærdeplast og hjælpemidler, der kan indeholde kemiske stoffer, der udgør en risiko. Gravide skal også beskyttes mod stråling fra højfrekvens-svejsning, der bruges til PVC-folier, og mod langvarigt stående og gående arbejde uden pauser.

Arbejdstilsynet

Arbejdsministeren er den øverste myndighed på arbejdsmiljøområdet. Den daglige kontakt med virksomhederne varetages af Arbejdstilsynet, der består af et direktorat og 14 tilsynskredse fordelt landet over med områder næsten svarende til de administrative amter. Tilsynskredsene har til opgave at kontrollere virksomhedernes arbejdsmiljø og at give vejledning og påbud om løsning af arbejdsmiljøproblemer. Fra direktoratet udsendes forskrifter, anvisninger, vejledninger m.m., der gælder for virksomheder i hele landet.

Bedriftsundhedstjenester

I arbejdsmiljøloven er det fastlagt, at der skal etableres bedriftsundhedstjenester (BST), der skal bidrage til virksomhedernes arbejde med at opnå et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Alle industrivirksomheder – altså også plastforarbejdende virksomheder – skal være tilsluttet en BST. Mange BST'er har udgivet nyttige vejledninger til virksomhederne og deres ansatte om, hvordan forskellige arbejdsmiljøproblemer kan forebygges eller løses.

Arbejdspladsvurdering

For at opnå, at alle virksomheder til stadighed aktivt søger at forbedre arbejdsmiljøet, skal virksomhederne udføre en systematisk arbejdspladsvurdering (APV). Sikkerhedsorganisationen eller de ansatte skal inddrages i udarbejdelsen af APV, der skal være skriftlig og tilgængelig for de ansatte. Den skal omfatte en kortlægning af alle virksomhedens aktuelle arbejdsmiljøforhold, en beskrivelse og vurdering af problemerne og en handlingsplan med prioritering af løsninger.

Arbejds miljøvejviser nr. 21

Arbejdstilsynet har udgivet en lang række Arbejds miljøvejvisere, hvori der på en snes sider fokuseres på de væsentligste problemer i de enkelte brancher. De giver gode råd om at identificere problemerne og om at forebygge, at der sker skader. Nr. 21 handler om plast, gummi, asfalt og mineralolie. I den fremhæves bl.a.:

- Ulykker
- Ensidigt gentaget arbejde (EGA) og arbejdsstillinger
- Støj
- Kemi

Ulykker skal forebygges, bl.a. ved at alle unge og nyansatte – før et arbejde påbegyndes – får tilstrækkelig instruktion og oplæring i at udføre arbejdet på en farefri måde og bliver klar over, hvilke

farer der kan være forbundet med arbejdet. Arbejdslokalerne skal holdes ryddelige og rene, og gulvbelægninger skal være i forsvarlig stand. Alle skal have det fornødne sikkerhedsudstyr, og det skal bruges hver gang! Der bør desuden være førstehjælpsudstyr til rådighed, og det er en god ide, at nogle af de ansatte har gennemgået et førstehjælpskursus, så der kan ydes hurtig hjælp, hvis der alligevel sker ulykker.

Ensidigt gentaget arbejde, dvs. arbejdsopgaver, hvor man gentager de samme bevægelser med stor hyppighed en væsentlig del af arbejdsdagen, kan give skader i lænd, nakke, skuldre og arme. Man skal passe på, at det ikke sker fx ved længerevarende fratagning af færdige emner ved maskiner eller ved monteringsarbejde med eller uden brug af håndredskaber. Også langvarigt arbejde ved computer kan give belastninger. Dårlige arbejdsstillinger skal også undgås; man skal især være opmærksom på arbejde, der foregår lavt nede eller med armene løftet over skulderhøjde eller langt fra kroppen. Også ved arbejde, hvor man skal bruge kraft fx tunge løft, kan kroppen blive udsat for stor belastning. Det er vigtigt, at den enkeltes arbejdsplads er indrettet, så den passer til vedkommendes størrelse og til det arbejde, der skal udføres. Og det er vigtigt, at man sørger for variation i bevægelserne og hverken sidder for længe stille eller bruger kraft i for lang tid ad gangen.

Støj over et vist niveau gennem længere tid giver risiko for høreskade. Vedvarende støj kan også medføre stress med bl.a. træthed og nedsat koncentrationsevne til følge. Arbejdstilsynet har fastlagt, at ingen må udsættes for en gennemsnitlig støjbelastning over 85 dB (A). Virksomheder skal så vidt muligt indrettes, så støjniveauet i lokalerne ikke er for højt. Sprøjttestøbmaskiner, ekstrudere, kværne og andre maskiner på plastforarbejdende virksomheder kan imidlertid give så højt et støjniveau, at det er nødvendigt at bruge høreværn. Man skal altid bruge høreværn i lokaler, hvor det er påbudt, og også andre steder, hvis man føler sig generet af vedvarende støj.